

MYTHBUSTER

BOJ PROTI HUDIM KAZNIVIM DEJANJEM IN ORGANIZIRANEMU KRIMINALU: MEDNARODNO SODELOVANJE ALI LOKALNI PRISTOPI?

Organizirani kriminal je nekoliko nejasen pojem. Odvisno od tega, koga vprašate, lahko pomeni različne stvari. To se odraža v evropski kazenski politiki, kjer njegove opredelitve niso bile vedno jasne, prednostne naloge pa so se spremenile. Kar pa je jasno je, da je organizirani kriminal postal takorekoč sinonim za hude oblike mednarodnega kriminala. To lahko ustvari vtis, da je organizirani kriminal nekaj, s čimer bi se morali ukvarjati strateški akterji na visoki ravni. Vendar je organizirani kriminal vpet v prostor tudi na lokalni ravni in ima lokalni vpliv. Tudi lokalni preprečevalci in policisti imajo pomembno vlogo pri preprečevanju organiziranega kriminala in boju proti njemu.

ORGANIZIRANI KRIMINAL, HUDE OBLIKE KRIMINALA, MEDNARODNI KRIMINAL

Organizirani kriminal je ključni pojem v kriminalni politiki in preprečevanju kriminala, vendar ni vedno jasno, kaj pravzaprav natančno pomeni. Številne ključne institucije in dokumenti v okviru mednarodnega prostora vključujejo eno ali več opredelitev, ki besedo organizirani bodisi pojasnjujejo ali pa zožajo njen pomen. Na svetovni ravni obstaja Konvencija ZN proti transnacionalnemu organiziranemu kriminalu.¹ Na ravni EU nam izraz „organizirani kriminal“ že dolgo ustreza, kot je razvidno iz Akcijskega načrta za boj proti organiziranemu kriminalu (1997),² Okvirnega sklepa Sveta o organiziranemu kriminalu in³ rednih poročil o stanju organiziranega kriminala, ki jih pripravljajo države članice (od leta 1994), ki so se leta 2006 preoblikovali v Europolovo oceno ogroženosti zaradi organiziranega kriminala (OCTA).

Pred približno desetletjem je tudi EU začela dodajati opredelitve, in sicer „hude oblike kriminala“ ter „mednarodni kriminal“. Leta 2010 je bil sprejet politični cikel EU za organizirani kriminal in hude oblike mednarodnega kriminala.⁴ Od leta 2013 so Europolove ocene OCTA bile nadomeščene z oceno ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala (SOCTA).⁵ Svet spodbuja „upravni pristop k preprečevanju in boju proti hudim oblikam kriminala in organiziranemu kriminalu“ ter je vzpostavil mrežo zanj.⁶ Evropska komisija je pred kratkim razkrila svojo strategijo za boj proti organiziranemu kriminalu, ki poudarja „čezmejno in mednarodno razsežnost organiziranega kriminala“, pri čemer navaja, da je „organizirani kriminal mednarodno podjetje“ in govori o več „hudih oblikah kriminala“. ⁷ Skratka, organizirani kriminal je pojem, ki je pogosto povezan ali se celo zamenjuje s hudimi oblikami kriminala in mednarodnim kriminalom.

Kaj pa so organizirani kriminal, hude oblike kriminala in mednarodni kriminal? Izraz „organizirani kriminal“ se včasih obravnava kot nejasen in neproduktiven.⁸ To je v veliki meri posledica dejstva, da se organizirani kriminal lahko nanaša tako na to, *kdo* zagreši kaznivo dejanje, torej na kriminalne združbe, kot na *kaj*, torej na vrste kriminala in način delovanja, značilen za določene kriminalne pojave.⁹

Kljub temu je bil premik k hudim oblikam kriminala v politiki EU dobro sprejet. Hude oblike kriminala niso opredeljene z vidika organizacije ali dejavnosti, temveč z vidika škode, ki jo povzroči kaznivo dejanje.¹⁰ Ključno vprašanje postane, ali je kaznivo dejanje dovolj hudo, da bi ga lahko obravnavali na nadnacionalni ravni. Z besedami Eurola: „Huda oblika kriminala se nanaša na kriminalno dejavnost, za katero se šteje, da je o njej vredno poročati, ki ni v skladu z definicijo OCG [hudodelska združba] iz Okvirnega sklepa iz leta 2008. *Dejansko* zadeva tudi individualne akterje ali posamezna dejanja.“¹¹ To odraža dejstvo, da veliko hudih oblik kriminala zagrešijo zločinci, ki ne delujejo organizirano.¹² Spolna zloraba otrok s strani nekoga, ki je žrtvi znan, je en primer očitno hude oblike kriminala, vendar ne nujno organiziranega. Poleg organiziranega kriminala zdaj več kot dvajset hudih oblik kriminala spada v pristojnost Eurola, kadar koli imajo mednarodni vidik.¹³

Ter končno mednarodni kriminal morda ni tako nedvoumen pojem, kot se morda zdi. Tako kot organizirani kriminal se lahko nanaša tako na kriminalno dejavnost kot na kriminalno združbo. O mednarodnem kriminalu lahko govorimo, kadar kaznivo dejanje obsega ali vključuje dejanja v več kot eni državi. Primer za to je čezmejni nedovoljeni promet z blagom ali osebami. O mednarodnem kriminalu lahko govorimo tudi, če je kriminalna združba sestavljena iz članov iz več držav. Medtem ko nekatere organizirane kriminalne združbe sestavljajo člani iste narodnosti (bodisi domače ali tuje), nekateri zločinci običajno sodelujejo z ljudmi drugih narodnosti. V Strategiji EU za boj proti organiziranemu kriminalu 2021–2025 se mednarodni kriminal nanaša na obe vrsti.¹⁴

Michael Levi: "Organizirani kriminal lahko pomeni karkoli, od velikih italijanskih sindikatov s člani v elegantnih oblekah ali Sicilijanov v kmečkih oblačilih do treh vlomilcev pretečnega videza s podjetjem za čiščenje oken, ki ločijo svoje vloge tako, da eden deluje kot opazovalec, drugi kot vlomilec, in tretji kot pralec denarja. Če katera koli sestavina tega, kar počnejo, vključuje tujo državo, postanejo nadnacionalni organizirani storilci kaznivih dejanj!"¹⁵

Nekateri so kritizirali dvoumnost pojmov, kot je organizirani kriminal, in način, kako vplivajo na politiko. Opozorili so, da je organizirani kriminal lahko kaznivo dejanje, pri katerem sodelujeta dve ali več oseb, četudi gre samo za eno priložnost.¹⁶ Okvirni sklep Sveta iz leta 2008 dejansko ni vseboval definicije organiziranega kriminala, temveč je določal opredelitev organizirane kriminalne združbe, ki ni pomenila nič drugega kot sodelovanje vsaj dveh posameznikov pri kriminalni dejavnosti.¹⁷ Nekateri kritiki obžalujejo negativni učinek pojmovne nejasnosti na politiko organiziranega kriminala in navajajo, da je ustvarila „široke pogoje delovanja za oblikovalce politik in podjetja, da sledijo svoji lastni agendi.“¹⁸

Kibernetska kriminaliteta zelo dobro ponazarja, kako se terminologije organiziranega kriminala, hudih oblik kriminala in mednarodnega kriminala medsebojno prepletajo ter jih ni mogoče nedvoumno uporabiti za posamezne pojavne oblike kriminala. Kibernetska kriminaliteta se zelo razlikuje glede na škodo, ki jo povzroča, in s tem na resnost. Primerjajte na primer okužbo z zlonamerno programsko opremo, trgovino z drogami v temnem omrežju in kibernetske napade na kritično infrastrukturo. Kibernetski kriminalci/Storilci kaznivega dejanja v kibernetskem prostoru lahko delujejo sami, so del organizacije ali ponujajo svoje storitve organiziranim kriminalnim združbam.¹⁹ Preprečevanje kibernetske kriminalitete in boj proti njej je odgovornost številnih akterjev, od specializiranih mednarodnih organov pregona do malih podjetij in zasebnih uporabnikov interneta, ki bi morali zaščititi svoje naprave.²⁰ Na nek način sta splet in ljudstvo obvladovanje internetne tehnologije celo preoblikovala organizacijo kriminala: medtem ko je bila za izvrševanje sofisticiranih kaznivih dejanj tradicionalno potrebna določena raven strukture in organizacije, kibernetske zločine in kibernetsko odvisna kazniva dejanja vse pogosteje izvajajo majhni in zelo ohlapni omrežja.²¹

MEDNARODNI ORGANIZIRANI KRIMINAL – MEDNARODNE ORGANIZIRANE REŠITVE?

Mednarodni organizirani kriminal ni nekaj, s čimer bi se lahko lokalni ali celo nacionalni akterji spopadli sami. Za uspešno prekinitev in preprečevanje mednarodnih kriminalnih operacij in organizacij so potrebna mednarodna, usklajena prizadevanja. Pri takem mednarodnem sodelovanju je ključna izmenjava informacij in dostop do njih. V Evropi so sistemi za izmenjavo podatkov, kot je Schengenski informacijski sistem (SIS) in platforme za sodelovanje, kot je Evropska večdisciplinarna platforma proti grožnjam kriminala (EMPACT), osrednjega pomena za boj proti hudim oblikam mednarodnega kriminala in organiziranemu mednarodnemu kriminalu.²²

Vendar to ne pomeni, da lokalni akterji nimajo vloge v boju proti organiziranemu kriminalu. Obstaja določena napetost med prednostnimi nalogami hudih oblik kriminala in organiziranega kriminala, ki jih določa cikel politike EU na eni strani in lokalnimi prednostnimi nalogami na drugi strani. Pogosta domneva je, da je organizirani kriminal mednarodni in da se z njim najbolje ukvarjajo nacionalni ali mednarodni strateški akterji na visoki ravni, medtem ko bi se morali lokalni akterji osredotočiti na lokalni neorganizirani kriminal.²³ Oblikovalci politik že dolgo in pogosto brez dejanske podlage govorijo o posebni naravi in vedno večji nevarnosti organiziranega kriminala, kar vodi do razširjenega prepričanja, da je treba na „izjemno ogroženost zaradi kriminala odgovoriti z izjemnimi ukrepi.“²⁴ Lokalni akterji pa včasih oklevajo, da bi prevzeli odgovornost za boj proti hudim oblikam kriminala in organiziranemu kriminalu.²⁵ Vendar pa obstaja več razlogov, zakaj bi se morali s temi oblikami kriminala ukvarjati tudi lokalni in regionalni akterji, ki lahko pomembno prispevajo k boju proti njim. Poglejmo si dva najpomembnejša razloga.

1. RAZLOG:

NI VSAKA HUDA OBLIKA KRIMINALA IN VSAK ORGANIZIRANI KRIMINAL MEDNARODEN

Če upoštevamo, da je organizirani kriminal namerna kriminalna dejavnost, ki zahteva sodelovanje več storilcev, ni nujno, da je vsak organizirani kriminal mednaroden. Europolova najnovejša ocena SOCTA ocenjuje, da je 65 % vseh organiziranih kriminalnih združb sestavljenih iz članov različnih narodnosti, tretjina pa je sestavljena iz članov iste narodnosti.²⁶ Glede na isto poročilo je več kot 70 % organiziranih kriminalnih združb dejavnih v več kot treh državah²⁷; z drugimi besedami, dobra četrtina jih je dejavnih le v eni ali dveh državah.

To se morda ne zdi veliko, vendar se Europol seveda osredotoča predvsem na mednarodni kriminal. Ni težko pomisliti na primere organiziranih kriminalnih združb, katerih delovanje je omejeno na eno državo ali celo na veliko manjša ozemlja. Na misel pridejo ulične in mladinske tolpe. Pomemben trend v EU je razdrobljenost organiziranih kriminalnih združb, kar vodi v povečanje števila združb. Te manjše združbe vse bolj dobivajo obliko uličnih tolp, ki nadzorujejo določeno relativno majhno (pri)mestno območje in novačijo nove člane iz prebivalstva tega območja.²⁸ Seveda so povezani z mednarodnim kriminalom, vendar je njihov profil v prvi vrsti lokalni. Tako so ulične tolpe pogosto vpletene v preprodajo mamil, nadzor lokalnih trgov z mamili, vendar so druge organizirane kriminalne združbe odgovorne za veleprodajo.²⁹ Nekateri celo trdijo, da je ves organizirani kriminal v bistvu lokalni, v smislu, da organizirani kriminal izhaja iz lokalnih trgovinskih odnosov, ki so odvisni od skupnih lokalnih interesov.³⁰ Posvečanje ustrezne pozornosti lokalnemu organiziranemu kriminalu ima to prednost, da pomaga preusmeriti osredotočenost z lovljenja izmuzljivih mednarodnih akterjev na preprečevanje lokalnega novačenja ter zaščito žrtev in sosesk.³¹

Zmanjševanje vpliva organiziranega kriminala v lokalnih skupnostih

Prevladujoči pristop k organiziranemu kriminalu, osredotočen na pregon, ohranja zamisel mednarodnega kriminala na visoki ravni, saj se osredotoča na kriminalitete točno te vrste. Vendar pa bo lokalni pristop, ki jemlje lokalno škodo kot izhodišče, pokazal, da je organizirani kriminal pogosto izrazito lokalni.

V Združenem kraljestvu je skupina šestih raziskovalcev natančno to tudi naredila v treh soseskah v dveh mestih.³² Identificirali so skupno petnajst organiziranih kriminalnih združb in mestnih uličnih tolp. Ko so jih identificirali, je preiskava z mešanimi metodami omogočila opredelitev dejavnosti skupin, njihove organizacije, mehanizmov novačenja in način, kako se vse to nanaša na politike nadzora kriminalitete.

Večina članov združbe se je rodila in odraščala v mestu, kjer so delovali. Večina jih je prebivala v skupnosti, v kateri so bili aktivni, in so se tam zadrževali na način izvajanja nadzora. Novačenje, pogosto s kriminalnim izkoriščanjem, je bilo večinoma na lokalni ravni. Ženske in dekleta, ki so jih izkoriščale združbe, ki so dejavne pri spolnem izkoriščanju, so našli na lokalni ravni, pa tudi v širšem prostoru. Na splošno so bile lokalne fizične in družbene okoliščine pomembne determinante lokalnega organiziranega kriminala.

Raziskovalci so ugotovili, da tovrstni problemi lokalnega organiziranega kriminala zahtevajo lokalni odziv s sodelovanjem različnih agencij, gonilna sila katerega so lokalni obveščevalni podatki.

Celotno poročilo o raziskavi je na voljo tukaj: <https://www.police-foundation.org.uk/publication/reducing-impact-organised-crime-local-communities/>

2. RAZLOG:

VES ORGANIZIRANI KRIMINAL IMA LOKALNI VPLIV IN JE ODVIŠEN OD LOKALNIH RAZMER

Ves organizirani kriminal, najsibo mednarodni ali ne, je na koncu dejaven na lokalnem območju. Laboratorij za sintetične droge je na primer lociran na določenem kraju, jemlje energijo od določenega podjetja, odlaga svoje strupene odpadke na določeno mesto in ustvarja tveganja za skupnost (s kemikalijami ali ognjem).³³ Trgi s prepovedanimi drogami so vezani na določene lokacije, na katere imajo močne učinke: povečano raven nasilja, zlorabo substanc, strah pred kriminalom in druge neprijetnosti, kot so zavržene igle.³⁴ Tudi če ločeni deli procesa (proizvodnja, trgovina, prodaja) torej potekajo v različnih državah, ima vsak od njih opazen lokalni vpliv. Podobno lahko žrtve mednarodne operacije trgovine z ljudmi delajo v lokalni avtopralnici.³⁵ Lahko se zgodi tudi, da organizirane kriminalne združbe perejo svoje premoženjske koristi v različnih državah, vendar obstaja velika verjetnost, da je bil denar pridobljen s pretežno lokalnimi kriminalnimi dejavnostmi.³⁶

Vendar pa lokalna razsežnost organiziranega kriminala sega dlje od neposrednega učinka kaznivih dejanj. Vzpostavitev stika z drugimi storilci kaznivih dejanj in sklenitev dogovora o sodelovanju je ključnega pomena za organizirani kriminal. Ta proces je odvisen od lokalnega konteksta, in sicer tako v smislu vrst krajev, kjer se srečujejo storilci kaznivih dejanj (konvergenčna okolja³⁷ storilcev kaznivih dejanj), kot v smislu družbenih vezi, ki storilcem kaznivih dejanj pomagajo pri srečanju s sostorilci in ustvarjajo priložnosti za kriminal (struktura družbenih priložnosti³⁸). Tudi drugi vidiki lokalnega konteksta ponujajo priložnosti za organizirani kriminal ali ga lahko ovirajo: pravni, gospodarski, pravni in celo geografski kontekst, v katerem so dejavne kriminalne združbe, določa njihov dostop do zalog, njihove možnosti za uspešno trženje nezakonitega blaga in storitev, njihove možnosti za ponovno vlaganje dobičkov, pa tudi verjetnost, da bodo odnesli brez posledic. Ugotovljeno je na primer bilo, da se trgi s prepovedanimi drogami v EU močno razlikujejo od države do države in celo znotraj držav. Trgovina in uporaba konopljne smole (hašiš) sta najvišji v Španiji, kjer maroški izdelki vstopijo v EU, prodaja prethitapljenih cigaret pa je na splošno višja na območjih z nižjimi dohodki.³⁹ Nazadnje so hudodelske združbe „kulturno in kognitivno vpete v lokalno kulturo“,⁴⁰ katere vrednostni sistem oblikuje ozadje medgeneracijskega prenosa kriminala in novačenja.⁴¹

LOKALNI UKREPI PROTI HUDIM OBLIKAM KRIMINALA IN ORGANIZIRANEMU KRIMINALU

Iz vsega naštetega bi moralo biti jasno, da lokalni akterji lahko in morajo imeti vlogo v boju proti hudim oblikam kriminala in organiziranemu kriminalu. Imajo lasten interes za boj proti *svojemu* organiziranemu kriminalu, saj so lahko deležni povečane stopnje viktimizacije, novačenja, nasilja in neprijetnosti, povezanih z dejavnostjo organiziranega kriminala, ter povečane ravni strahu pred kriminaliteto.

Centralizacija odzivov na organizirani kriminal na nacionalni ali celo mednarodni ravni je privedla do okrepljenega čezmejnega sodelovanja organov pregona, vendar je preventivni in zaščitni učinek tovrstnih pristopov, osredotočenih na pregon, omejen. Odmevne strategije od zgoraj navzdol, kot so strategije sledenja denarju in aretacije vodij tolpe, ne izpolnijo svojih obljub in posledično ostajajo nezakoniti trgi v veliki meri nespremenjeni (ali pa so se vsaj prilagodili).⁴² Lokalna policija in oblasti so v dobrem položaju za ocenjevanje in kartiranje lokalnih nezakonitih trgov in škode zaradi organiziranega kriminala, vendar se lokalni obveščevalni podatki pogosto izgubijo v „informacijskem cunamiju“ ki sta ga prinesla mednarodno sodelovanje in izmenjava informacij.⁴³

Učinkovito preprečevanje kriminala je odvisno od podrobnih analiz problemov na področju kriminalitete, kakršne lahko pripravijo samo lokalni akterji.⁴⁴ Zato bi morale lokalne izkušnje in lokalni obveščevalni podatki igrati ključno vlogo v boju proti organiziranemu kriminalu.⁴⁵

Pristop Sofielund

Pristop Sofielund je odličen primer pobude za preprečevanje organiziranega kriminala s pomočjo več agencij, ki temelji na skupnosti. Program obravnava hude oblike kriminala v okrožju Sofielund v Malmöju, predvsem odprt trg s prepovedanimi drogami, pa tudi druge težave, ki jih spremljajo, kot so nasilje (orožje) in javne motnje.

Pristop Sofielund obsega širok nabor ukrepov lokalnih akterjev in deležnikov, ki vključujejo lokalni nogometni klub, sindikat najemnikov, podjetja in lokalne vladne subjekte, kot sta urbanistični oddelek in mestna policija. Medsebojno sodelovanje več agencij se oblikuje v omrežnem združenju po vzoru okrožij za izboljšanje poslovanja (BID). Konkretni ukrepi vključujejo številne situacijske ukrepe, kot so povečan obseg patroljiranja in nadzora prek televizije zaprtega kroga (CCTV), poleg vrste socialno-preventivnih pobud, usmerjenih na mlade, ki jih novačijo ali izkoriščajo organizirani kriminalci.

Pristop so spremljali in ocenjevali raziskovalci. Opazili so izrazito zmanjšanje tako kriminalitete kot občutka ogroženosti na tem območju.

Pristop Sofielund je leta 2019 prejel Evropsko nagrado za preprečevanje kriminala.

Za več informacij o pristopu Sofielund glejte <https://eucpn.org/document/sofielund-approach>

Poleg tega bi morale lokalne oblasti imeti aktivno vlogo pri prekinitvi in preprečevanju organiziranega kriminala. Preprečevanje na ravni skupnosti in razvojno preprečevanje, ki sta po definiciji lokalna, sta pomembna stebra boja proti organiziranemu kriminalu. Pomagata zmanjšati novačenje za organizirani kriminal, povečati odpornost skupnosti proti škodi in viktimizaciji ter obveščati o učinkovitem posredovanju policije (npr. prek odprtih telefonskih števil).⁴⁶

Eden od načinov ukrepanja s strani lokalnih akterjev in nacionalnih organov, ki niso organi pregona, je upravni pristop.⁴⁷ To je bilo opredeljeno kot „način za preprečevanje in spopadanje z zlorabo pravne infrastrukture z medsebojnim sodelovanjem več agencij z izmenjavo informacij in ukrepanjem za vzpostavitev ovir.“⁴⁸ Ne le, da se večina ustreznih informacij ustvari na lokalni ravni, ampak bi morale lokalne oblasti imeti tudi ključno vlogo pri sprejemanju in usklajevanju ukrepov.

Lokalne (in nacionalne) oblasti lahko uporabijo svoja regulativna pooblastila za preprečevanje organiziranega kriminala. To je mogoče storiti na različne načine. Klasičen primer je zavrnitev dovoljenja za odprtje podjetja (bar, masažni salon, restavracija) ali za prodajo alkohola na mestu, ki bi služilo kot krinka za kriminalno operacijo. Inšpekcijski pregledi, kot so delovne inšpekcije, inšpekcijski pregledi s področja varnosti hrane in pregledi požarne varnosti, so drugo orodje, ki se lahko uporabi za onemogočenje kriminalnih dejavnosti.⁴⁹ Organizirani kriminal je pogosto odvisen od lokalnih razmer in lokalne oblasti so tiste, ki morajo ukrepati v zvezi s tem.⁵⁰

Lokalne oblasti so tudi v dobrem položaju za usklajevanje ukrepov proti organiziranemu kriminalu. Posegi na ravni skupnosti zahtevajo prispevke različnih lokalnih storitev (npr. šole, socialno delo, lokalna policija), državljanov in podjetij. Preprečevanje na ravni skupnosti je pomembno, ker lahko zmanjša novačenje za organizirani kriminal.⁵¹ Lokalne oblasti bi lahko bile tiste, ki bi vodile tovrstna sodelovanja in jih usklajevala z upravnimi intervencijami s

strani več agencij ter z ukrepi (nacionalne) policije in tožilcev. Imajo priročen položaj v središču vsega navedenega ter so običajno dobro seznanjene s tem, kako se problemi organiziranega kriminala predstavljajo v njegovem okolju. Toda tudi pri pristopih, ki niso usklajeni na lokalni ravni, je lokalno delovanje pogosto predpogoj za uspeh. V sklopu kampanj na ravni EU, kot so kampanje, ki jih EUCPN vzpostavlja v okviru platforme EMPACT, nacionalni in lokalni akterji prevzamejo velik del razširjanja samega gradiva kampanje.

ZAKLJUČEK

Organizirani kriminal se pogosto povezuje s hudimi oblikami kriminala in mednarodnim kriminalom. Prevladujoče stališče o „mednarodnemu organiziranemu kriminalu“ je dvignilo organizirani kriminal na nacionalno ali mednarodno raven, kjer je bil postavljen v središče politik, ki so pretežno usmerjene v pregon. Vendar ni vsaka huda oblika kriminala in organizirani kriminal tudi mednarodni kriminal. Še pomembneje pa je, da ima vse, kar je organizirano, lokalni vpliv v smislu škode in novačenja. Zato je najboljši odziv na hude oblike kriminala in organizirani kriminal celostni pristop, ki združuje reaktivno policijsko delovanje in preprečevanje ter pri katerem sodelujejo mednarodni, nacionalni in lokalni akterji. Lokalne oblasti imajo brez dvoma vlogo v boju proti organiziranemu kriminalu. Imajo privilegiran položaj, da politike, ki temeljijo na pregonu, dopolnjujejo s preventivnim in zaščitnim pristopom. Lokalne oblasti pogosto razpolagajo s ključnimi informacijami o problemih organiziranega kriminala. Prav tako so v idealnem položaju za upravljanje partnerstev med več agencijami. Kot take lahko zmanjšajo novačenje in zelo vidne škodljive učinke organiziranega kriminala v lokalnih skupnostih.

Končne opombe

- 1 United Nations, UNTOC: Convention against Transnational Organized Crime, New York, 2000, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVI-II-12&chapter=18&clang=_en.
- 2 Council of the European Union, Action Plan to Combat Organized Crime, Brussels, 28 Apr. 1997, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:51997XG0815>.
- 3 Svet Evropske unije, 2008/841/PNZ: Okvirni sklep Sveta o boju proti organiziranemu kriminalu, Bruselj, 2008, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008F0841>.
- 4 Council of the European Union, Council conclusions 15358/10: The Creation and Implementation of a EU Policy Cycle for Organised Crime and Serious International Crime, Brussels, 2010; Europol, EU Policy Cycle - Empact, <https://www.europol.europa.eu/empact> (dostop 9. aprila 2020).
- 5 P.C. van Duyne and T. Vander Beken, The Incantations of the EU Organised Crime Policy Making, *Crime, Law and Social Change* 51:2 (2009), 261-81, <https://dx.doi.org/10.1007/s10611-008-9153-1>.
- 6 Council of the European Union, 9935/16: Council Conclusions on the Administrative Approach to Prevent and Fight Serious and Organised Crime, Brussels, 2016. Mreža je Evropska mreža za upravni pristop k boju proti hudim oblikam kriminala in organiziranemu kriminalu (ENAA): <https://administrativeapproach.eu>.
- 7 Evropska komisija, COM(2021) 170 final: strategija EU za boj proti organiziranemu kriminalu za obdobje 2021–2025, Bruselj, 2021.
- 8 L. Paoli and T. Vander Beken, Organized Crime: A Contested Concept, in: L. Paoli (Ed.), *The Oxford Handbook of Organized Crime*, Oxford: Oxford University Press, 2014, 13-31.
- 9 F.E. Hagan, "Organized Crime" and "Organized Crime": Indeterminate Problems of Definition, *Trends in Organized Crime* 9:4 (2006), 127-37, <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-006-1017-4>.
- 10 N. Dorn, The End of Organised Crime in the European Union, *Crime, Law and Social Change* 51:2 (2009), 283-95, <https://dx.doi.org/10.1007/s10611-008-9156-y>; L. Paoli, How to Tackle (Organized) Crime in Europe? The EU Policy Cycle on Serious and Organized Crime and the New Emphasis on Harm, 22:1 (2014), 1-12, <https://dx.doi.org/10.1163/15718174-22012036>.
- 11 Europol, EU Serious and Organised Crime Threat Assessment, The Hague: European Police Office, 2013, 43, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2013>.
- 12 M. Levi and M. Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime: An Evidence-Based Critique, *Crime, Law & Social Change* 41 (2004), 399.
- 13 Svet Evropske unije, 2009/371/PNZ: O ustanovitvi Evropskega policijskega urada (Europol), Bruselj, 2009, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=celex:32009D0371>; Evropski parlament in Svet Evropske unije, Uredba o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol), Bruselj, 11. maj 2016, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/TXT/?uri=CELEX:32016R0794>.
- 14 COM(2021) 170 final.
- 15 M. Levi, The Organization of Serious Crimes for Gain, in: M. Maguire, R. Morgan, and R. Reiner (Eds.), *The Oxford Handbook of Criminology*, Oxford: Oxford University Press, 2012, 597-8.
- 16 Ibidem; Paoli, How to Tackle (Organized) Crime in Europe? The EU Policy Cycle on Serious and Organized Crime and the New Emphasis on Harm, 3; H. Carrapico, Analysing the European Union's Responses to Organized Crime through Different Securitization Lenses, *European Security* 23:4 (2014), 611, <https://dx.doi.org/10.1080/09662839.2014.949248>.
- 17 2008/841/PNZ, člen 1.
- 18 J. Janssens and A. De Vos, European Union: Organised Crime Policies, Politics and the EU, in: F. Allum and S. Gilmour (Eds.), *Handbook of Organised Crime and Politics*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2019, 437-54.
- 19 R. Leukfeldt (Ed.), *Research Agenda: The Human Factor in Cybercrime and Cybersecurity*, The Hague: Eleven International Publishing, 2017, poglavji 4 in 5.
- 20 Prav tam, poglavje 7.
- 21 A. Lavorgna, Organised Crime Goes Online: Realities and Challenges, *Journal of Money Laundering Control* 18:2 (2015), 158, <https://dx.doi.org/10.1108/JMLC-10-2014-0035>.
- 22 Glej COM(2021) 170 final.
- 23 Glej Levi and Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 402.
- 24 H.-J. Albrecht, Police, Policing and Organised Crime: Lessons from Organised Crime Research, *European Police Science and Research Bulletin* special conference issue nr. 2 (2017), 2009, <https://dx.doi.org/10.2825/13491>.
- 25 R. Crocker, S. Webb, M. Skidmore et al., Tackling Local Organised Crime Groups: Lessons from Research Intwo UK Cities, *Trends in Organized Crime* 22:4 (2019), 443, <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-018-9335-x>.
- 26 Europol, European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment: A Corrupting Influence, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021, 19, <https://dx.doi.org/10.2813/02362>.
- 27 Prav tam
- 28 M. Riccardi, Soc Infiltration in Europe: An Overview, in: E.U. Savona and M. Riccardi (Eds.), *Mapping the Risk of Serious and Organised Crime Infiltration in Europe*, Milan: Transcrime, 2018, 55-6.
- 29 Glej Home Office, Working with Young People to Prevent Involvement in Serious and Organised Crime, Practitioner toolkit, London: Home Office, 2021, 4, <https://www.gov.uk/government/publications/help-young-people-avoid-involvement-in-serious-and-organised-crime>; R. McLean, J.A. Densley, and R. Deuchar, Situating Gangs within Scotland's illegal Drugmarket(S), *Trends in Organized Crime* 21 (2018), 147-71, <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-017-9328-1>.
- 30 D. Hobbs, Going Down the Glocal: The Local Context of Organised Crime, *The Howard Journal of Criminal Justice* 37:4 (1998), 407-22, <https://doi.org/10.1111/1468-2311.00109>.
- 31 Crocker et al., Tackling Local Organised Crime Groups, 443.
- 32 Prav tam, 433-49. Za celotno poročilo o raziskavi glej R. Crocker, S. Webb, S. Garner et al., The Impact of Organised Crime in Local Communities, London: The Police Foundation, 2017, https://www.police-foundation.org.uk/2017/wp-content/uploads/2017/10/oc_in_local_communities_final.pdf.
- 33 EMCDDA and Europol, EU Drug Markets Report, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019, 18 and 24.
- 34 R. Lupton, A. Wilson, T. May et al., A Rock and a Hard Place: Drug Markets in Deprived Neighbourhoods, London: Home Office, 2002.
- 35 P. Villettaz, M. Killias, and I. Zoder, The Effects of Custodial Vs. Non-Custodial Sentences on Re-Offending: A Systematic Review of the State of Knowledge, *Campbell Systematic Reviews* 2:1 (2006), especially the "Donut" case study, <https://dx.doi.org/10.4073/csr.2006.13>.
- 36 Levi and Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 401.
- 37 M. Felson, The Process of Co-Offending, *Crime Prevention Studies* 16 (2003), 149-68; M. Felson, The Ecosystem for Organized Crime, HEUNI Papers No. 26, Helsinki: HEUNI, 2006, 9-10.
- 38 E.R. Kleemans and C.J. de Poot, Criminal Careers in Organized Crime and Social Opportunity Structure, *European Journal of Criminology* 5(1) (2008), 69-98, <https://dx.doi.org/10.1177/1477370807084225>.

- 39 von Lampe, Organized Crime in Europe, 9.
- 40 A. Sergi and L. Storti, Shaping Space: A Conceptual Framework on the Connections between Organised Crime Groups and Territories, *Trends in Organized Crime* (2021), 138, <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-021-09415-0>.
- 41 A. Sergi, Widening the Antimafia Net: Child Protection and the Socio-Cultural Transmission of Mafia Behaviours in Calabria, *Youth Justice* 18:2 (2018), 149-68, <https://dx.doi.org/10.1177/1473225418791420>; European Crime Prevention Network, Family-Based Crime: Background and Theory of Prevention, Part of the Toolbox on Family-Based Crime, Brussels: EUCPN, 2020, <https://eucpn.org/toolbox-familybasedcrime>.
- 42 C. Atkinson, S. Mackenzie, and N. Hamilton-smith, A Systematic Review of the Effectiveness of Asset-Focussed Interventions against Organised Crime, What Works: Crime Reduction Systematic Review Series No. 9, UK: College of Policing, 2017, https://whatworks.college.police.uk/Research/Systematic_Review_Series/Pages/default.aspx; J.M. Lindo and M. Padilla-Romo, Kingpin Approaches to Fighting Crime and Community Violence: Evidence from Mexico's Drug War, *Journal of Health Economics* 58 (2018), 253-68, <https://dx.doi.org/10.1016/j.jhealeco.2018.02.002>; B. Albrecht, Multicultural Challenges for Restorative Justice: Mediators' Experiences from Norway and Finland, *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 11:1 (2010), 210, <https://dx.doi.org/10.1080/14043851003616204>.
- 43 Svet Evropske unije, 11657/08: Svoboda, varnost, zasebnost – Evropske notranje zadeve v odprtem svetu, Poročilo neformalne svetovalne skupine na visoki ravni o prihodnosti evropske politike na področju notranjih zadev („Skupina za prihodnost“), Bruselj, 2008; Glej Levi and Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 403.
- 44 Levi and Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 408; Crocker et al., Tackling Local Organised Crime Groups, 443.f
- 45 Albrecht, Multicultural Challenges for Restorative Justice, 216.
- 46 Glej Levi and Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 411-3.
- 47 Glede upravnega pristopa si oglejte vire, ki so na voljo pri Evropski mreži za upravni pristop (<https://administrativeapproach.eu/>), vključno s tretjim priložnikom EU o upravnem pristopu v Evropski uniji, Bruselj: ENAA, 2020, <https://administrativeapproach.eu/publications/third-eu-handbook>.
- 48 Prav tam, 7.
- 49 Levi and Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 413.
- 50 Za ponazoritev odvisnosti organiziranega kriminala od lokalnih razmer glej E.U. Savona, Infiltration of the Public Construction Industry by Italian Organised Crime, in: K. Bullock, R.V. Clarke, and N. Tilley (Eds.), *Situational Prevention of Organised Crimes*, Portland: Willan Publishing, 2010.
- 51 Levi and Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 411-2.

Navedba

EUCPN (2021). Mythbuster: boj proti hudim oblikam kriminala in organiziranim kriminalom: mednarodno sodelovanje ali lokalni pristopi? Bruselj: EUCPN.

Pravno obvestilo

Vsebina te publikacije ne odraža nujno mnenja katerekoli izmed držav članic EU ali kateregakoli organa ali inštitucije EU ali Evropske skupnosti.

Avtorji/uredniki

Stijn Aerts, raziskovalec, Sekretariat EUCPN.

Del projekta „Sekretariat Evropske mreže za preprečevanje kriminala in Evropske mreže o upravnem pristopu — Sekretariat EUCPN“ – Sekretariat EUCPN, oktober 2021, Bruselj

S finančno podporo programa Evropske unije za preprečevanje kriminala in boj proti njemu
Evropska komisija – Generalni direktorat za notranje zadeve

Stik: www.eucpn.org